elastica, et imponderabilis;
tendetur universaliter cons-
tituere æquilibrium aliis
corporibus; permeat eorum
pores vel minore facilitate,
extendit et dirigat; etiam
si ex statu solido transiget
à liquido, et ex hac à fluido
elastico et vice versa; de-
nique procedit propietatem
communem eis singulatim
in cantitatibus diferentibus
ad induendum ad tempe-
raturam ipsam.

Calorique perfecté elasticus
est, quia continuè agitatur
ad separandum se ex corpo-
ribus, et ab illo est elasti-
citas fluidorum elasticorum.

Laplace, Petit y Dulong
confirmaverunt hanc doc-
trinam.

Omnis media vel methodus,
quos hic periti obtenderunt,
ad estimandum quanti-
tatem Calorici specifici,
quia est conferientia sumé
elongata et quia tempus
non permisit mihi extende
de magis super hanc ma
teriam.

Origo Calorici

Calorificus est particula ra-
diorum luminosorum qui
reflectantur ai Sola, et qui
possident in altissimo grado,
facultatem calescendi; et
dilatandi Corpora;
Compressio etiam est origo ca-

Abinitio & redebatur quoddi-
latatio & contractio erat diuer-
ta ratione a temperatura.
Verum Dulong et Petit pro-
uauerunt contradictoriam
hanc & inconsequentiam; quia
ferrum dilatatur magis,
cum temperatura sua est
est ex tres centesimis de increm-
tis gradui, quodcum est ex
centesimis a duocentesimis.
Ex proprietate quam corpora
habent dilatandi se ci-
tiorio, deducitur, quod ing-
uitio termometrorum
est, quam debemus aptiare;
Fieri enim possunt exhibus supe-
riebus, scilicet, quod fluim-
tat & non corpuscubus solidis,
aid temperaturam attaf

Quantum temperatura etiam sit major:

Paula Corpora eximent ex regula hac: sicut aqua, quod habet minorem volumen ad gradum mutatur a tria ad duos minorem ad unum.

Dilatatio fluidorum ad elasticorum aequalis est. a tres centis septuaginta et quinque centesimis milesimal. ex singulo grado: hoc experimentum debitum est a Gaillusac et Dalton.

Corpora solida paulum dilatantur, et inaequaliter.

Ita ut Stannum magis dilatabile est quod cuprum, et hoc plus quam ferrum,

Ad parum quod reflexione
tur, super multitudinem
agentium quos natura deter
minat ad reproducendum
fenomena quae continuae
observantur in Universo,
facile cognoscetur, quod
caloricum interessantissimum ma
gnos est, ita ut aplicationes ejus
fantasiae suae, super immu
tabiles operationes corporum
quae circumdant nobis, prova
verint sufficienter, quod agens
est absolute necessarius in
Physica et Artibus.

Cum Calorieus sit fomenti
tius mus, non potest minus confi
tere difficultates magnas,
quae victuras erent, ad inveni

gendum modice studium
huyus corporis, et quo propo-
situm sui exponere temores
ideas, quam prosui obtinere;
verum me animam fiducia
quae commisit mihi, quod
tantum respectabilis spiti
Praeses, quantum Cathedra-
tici nullis digni, quibus no-
mos meum est tegendi, dili-
mulaverint bonitatem
quae est in eis, errores quos
omittere potui, natos ex cog-
nitionibus meis parvulis.
Caloricum movens libertè
et sine obstaculo ullo, est
fluidum quiescitur et for-
mat radiorum sicut lux,
velocissimus est, indivisibilis,

etiamsi commutabilem caloricum,
i conductibilitate, et pauca
capacitate longus fluid.
Iis his Termometri signan-
tur duo puncta, scilicet.
aqua solidae in principio
fusionis, et aquae fervent.
Hic positis, spatium dividi-
tur in centesimis partibus
aequalibus, vi vulgo musteti-
nere Termometrum Centi-
gradum, et in octogintad
si obtineretur Termome-
trum ex Reaumur.
Potuerim disertere com-
mina termometra cetero-
rum Auctorum, sed omito
quid indemiantur in ope-
ribus suis, quae novis dant.
omnes ideas quas possumus

tantum inter corpora
distantia, quantum inter
corpora immediata; quia
calida minuit magnitudinem
caloricum quam absorbent
tur, et frigida vice versa.
Si certum est quod hoc flu-
dum semper est in equilibrio
necesse est id. corpora nostra
augent rem, aliquantu-
tate caloricis absorbum corporum.
Qua temperatura ad superior
sit a nostra, et vice versa; ex
hoc originatur sensationes
calor et frigoris, qui modi-
ficantur a temperatura at-
mosferica; Ille est ratio quia
concavitates terrae in tem-
pore calido, videntur novis
frigidae, et in tempore frig.

se, elixerimus vasculum ex superficie salebrosa et colore obscuro;

Si injiciatur aliquod liquidum ~~aliquod~~ calidum in vasculis fuerit optime calor est illius multo tempore.

Topiarii bene sciunt, quod fructus ex arboribus frondibus salebrosis, maturescunt prius quam alterius fructus ex arboribus frondibus politatis:

Semper quod, dum corpora sunt eadem temperatura, magis calidum transmittit calorem ad alterum, et duo permanent in eadem temperatura:

Cujus effectus verum facit

Equidem posset tenuitatem
postulare, quia multitu-
do radiorum calorificorum,
currant aërem omnibus
versibus, et promiscue inter
abque ulla aversatione,
et impediunt in corporibus,
sine quod nihil ponet obstare
gradum; imponderabilis est.
quia si accipiamus corpora
duo limitata, sicut verbi gratia
fragmenta duo metalli, et
ad refrigerandum calorem on-
tendum abque ullo incre-
mento ponderis sui.
Similiter partes, unicey
aquam cum sulphuris
Acido.
Ex omnibus experimentis

minore corporum pulitatorum; verum M. Leslie
probavit contradictoriam,
facien aliquas vicinas,
in eqiale distetione super
facies vasculi cylindrical
Ulae orichalci; et postquam
idem numerum incisurarum
tum, in alia faciebatum ex
quibus diuuditas inequale
distetione, et altera diuuditas
in opposita distetione (avant)
vasculum plenum ab aqua
calida, observavit quod
solvebat major calorica
ex superficie incisurarum
oppositarum, quia transmi-
tebat calorica major (avant)

Omnia liquida producunt
vaporem ad mirabile calor
vaporis, quod habet conside-
rabile desistentiam; sicut
provatur Vauvan et alii
multi.

Calorius Specificus

Ponens in aqua fervente
duae corpora ex materia
diferente et in pondere
equalia sicut libram unam
Stanni et Cupri, sunt in
eadem temperatura, quam
aqua; verum facile prova-
tur, quod haec corpora
absorbent quantitates di-
ferentes calorici, ut sint
equalia in eadem tem-
peratura.

conductora; Ex hac ratione
superficies maris et alio-
rum fluminum, quae circ
ad viginti gradus temperie
tur, dum in profundi-
tate est inferior.
Jamen Aqua ad calorem
accesa, mora autem paulum
attendere substituendi,
et hic fenomenum depen-
dit ex mobilitate molec-
ularum suarum.
Fluida elastica obser-
vant fenomena ipsa
quae liquida.
Omne corpus quod vis
expansiva temperatu-
ra majore quamvis
dispertur, et ejus dilatatio
est tantum major

gido universo, cum At temperatura
semper est duodecim graduum.
Cum calefacet corpus solidum
ab uno extremis, calori-
em transmittit ad partes
mediatas.
Corpora quae proprietatem hac
sunt in eis excellentia, vocantur
bona conductores calorici,
vel gradatim metallica.
Quae proprietatem hac sunt in
eis debiliter, vocantur malos con-
ductores caloris: sicut Carbo,
Cera, Aqua &c. Omnes sciunt
quod non potest accipere la me-
tallum ferri calidum dum
verificatur Qui habet manum
oriundum ex aliquo corpore
malo conductore calorici,
Liquidum sunt etiam mala

sed calorificum radiantem,
nullum melius ostendit
existentiam suam, quae
inferuntur speculis concavis.
de scriptione quam omitto,
quia omnino est bene cog-
nita.
Calorificus versatur aerem, va-
cuum et fluida elastica cum
quibus offendatur; et superfi-
cies est porum solidorum
et liquidorum in quibus par-
tim repelitur et partim absor-
vetur ab illis: ex qua ratione,
omne solidum, et liquidum
~~agitant~~ egicit, absorvet et, reflec-
tat, continuae, calorificum
radiantem.

Ad parum quod reflexione-
tur, super multitudinem
agentium quos natura deter-
minat ad reproducendum
fenomena quae continue
observantur in Universo,
facile cognoscetur, quod
caloricus interessantissimus ma-
gnes est; ita ut aplicationes fean-
tissimae sunt, super immu-
tabiles operationes corporum
quae circulant novis prova-
verint sufitienter, quod agens
est absolute necessarius in
Chimica et Artibus.

Cum Caloricus sit tamenti-
simus, non potest minus confi-
tere difficultates magnas,
quae victurae erunt, ad intelli-

cupire.

Corpora possunt esse solida rigida et elastica: Hoc provenit, ex proportione quae existit inter vim cohaerentiae et repellentem caloris, in quibus, prima vis tendit ad jungere particulas integrantes, et secunda tendit ad segregare eas: Si prima vis est major, tum oriatur solidum et si vice versa erit liquidum aut elasticum.

Haec meditationes conservant quod transitus corporum solidi ad liquidum aut elasticum, non posse fieri, nisi absorbat sufficientem calorem, ad vincendum vim cohaerentiae

et vice versa.

Corpora solida liquidantur ad diversos gradus caloris, ex eis maior pars augeat ex voluminе.

Omnia absorbent aliquam partem caloris latentis.

Liquida diu temperatura vulgata, prorumpunt pervere et transigere ex statu liquido ad elasticum.

Cum febrent, temperatura sua est sta eccessivali, quia omnis calor insuper excedens, servit ad gonvertendum partes suas in vapores.

Ebullitio retrasata est cum continent aqua aliqua salta les.

cum ~~post~~ corporibus liquidis,
ad temperaturam mediam
et cum corporibus elasticis,
ad parvulas temperaturas.
Primum Termometrum voca-
tur pirometrum et ex hoc
melius est, ex Uledoog, quod
fundatur in proprietate quam
habet Argila, contraere
a Calorico, quia vicatus, et
quia elementa Sua condi-
mentus. vitrum.
Termometra liquidorum di-
ferunt, secundum liquida
quae continent, verum
Hidrargirum proprietatem
est, omnibus caeteris, quia
indiget temperatura ma-
iorem, ad ostendendum
ebullitionem, et etiam quia

Verum si su per superficie sua
scabrosa est, calescitur
plus, quia prope calorificus
absorvetur; sic ita quod
duo vasculla, unum ex su
per fície polita fa, et altera
scabrosa, plena ex aqua
calida, primum refrige-
ratur magis lentius
quod secundum.
Deo, quantum magis
politates sit corpus, tantum
major est cantitas sua re-
pelens, et minor minus et
absorvens et vice versa.
Hinc ab initio credebitur,
quod pendebat ex superficie

lorici, quia ipse vertus, quod
sufficit refricare aliquod
corpus, contra aliquem ut tem
per aturam elevetur.

Intuitu electricitatis tem
angat temperatura sam
alicujus corporis:

Convinctio aequaliter prod
ucit calorificum, quia ca
~~lorici~~ particulas laboriei di
minuit, et solvit hunc
fluidum.

Denique, fluida elastica
compressa emittunt calori
cum sicut producitur tum
Aurae Pneumaticae:

Vide Dupif.

Primo harum proprietatum
nomen suum est Missiva,
secundo absorbens, et tertia
reflectans; et omnes depen-
dunt ex temperatura, et
a politura corporum: Ex
temperatura = Quantum
magis corpus calidum vis,
tantum major est pro-
motor unius, quia calo-
ricus magis opponitur ad e
deiipandum: Ex politura =
Si multum caloricus stram,
cribitur super corpus
ex superficie politata vis
calorica ita ri, quia propedum
nis caloricus repelitur

effective, si cum eliciunt ex
fervente aqua, et circumda-
tur cum aqua volumen, qui-
tum calorificum, quod erat.
in eis.
Verum tamen Caloricus Es-
pecificus est quantitas
humoris fluidi, quae corpora
duae indigent ad transmi-
grandum ex uno ad alter-
um gradum.
Capacitas corporum calori-
co, est facultas, quam poss-
dent ad absorvendum ma-
jorem, vel minorem quan-
titatem humoris fluidi, ut
temperatura sit equalis.
Black primus fuit qui
ostendit primus idea cal. calo-
rici especifici; et post eum
Crawford, Lavoisier, Meyer

facilitate, qua aer corpora de-
ferian.
Color etiam influit notabi-
liter in Caloricum.
Hunc provavit Franklin;
qui observavit statuas
fragmenta panni diversa
tabula, super nivem, quae
qui appropinquabant ad ni-
grum colorem tigebant.
magis, quam qui appropin-
quabant ad album.
M. Davy alteravit hoc expe-
rimentum statuens in loco
panni lamellas metallicas.
Ex his rudimentis possumus
applicare eos objectis multis:
scilicet, si volumus calefacere
liquidum in modico tempo-

Dissertatio ex Caloria, eusque proprietatibus.

A Josepho ex Pavon.